

NOTÁRSKA ZÁPISNICA

Notárska zápisnica ako exekučný titul je prejavom autonómie vôle subjektov súkromného práva (kontraktačnej slobody) a nástrojom umožnenia ďalšej realizácie práv a povinností, ktorá má prispievať k právnej istote, a preto aplikácia práva súdom zasahujúca do tejto slobody súkromnoprávných vzťahov by mala byť reštriktívna. Notárska zápisnica je preto exekučným titulom a požíva rovnakú súdnu ochranu, aká sa poskytuje vykonateľnému rozhodnutiu súdu.

(Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 427/2018 z 13. decembra 2018)

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. decembra 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Jany Laššákovéj a sudcu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) v konaní o prijatej sťažnosti M. K., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Brösl & Čentík s. r. o., Rázusova 1, Košice, konajúcou prostredníctvom advokáta Mgr. Tomáša Čentíka, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 27 CoE 23/2014-257 z 15. marca 2018 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. K. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení so základným právom na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a s právom na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 27 CoE 23/2014-257 z 15. marca 2018 **p o r u š e n é b o l i .**

2. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 27 CoE 23/2014-257 z 15. marca 2018 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Prešove **j e p o v i n n ý** uhradiť M. K. trovy právneho zastúpenia v sume 390,50 € (slovom tristodevät'desiat eur a päťdesiat centov) na účet jeho právneho zástupcu Advokátskej kancelárie Brösl & Čentík s. r. o., Rázusova 1, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením č. k. II. ÚS 427/2018-17 z 19. septembra 2018 Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť M. K. (ďalej len

„sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 27 CoE 23/2014-257 z 15. marca 2018.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh a pripojeného spisu Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 Er 783/2008 vyplýva, že sťažovateľ bol ako oprávnený účastníkom exekučného konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 2 Er 783/2008 proti Š. G. (ďalej aj „povinný v 1. rade“) a M. G. ako povinným (ďalej spolu aj „povinní“) pre vymozenie sumy 66 387,84 € (2 000 000 Sk) s príslušenstvom v exekúcii vykonávanej súdnym exekútorom JUDr. Svätoslavom Mruškovičom (ďalej len „súdny exekútor“) pod sp. zn. EX 346/08. Návrh na vykonanie exekúcie podal pôvodne ako oprávnený T. Z. súdnemu exekútorovi, ktorého okresný súd poveril vykonať exekúciu na vymozenie istiny vo výške 2 000 000 Sk a zmluvnej pokuty vo výške 5 % zo sumy 2 000 000 Sk za každý začatý mesiac od 28. februára 2006 do zaplatenia. Exekučným titulom bola notárska zápisnica č. N 635/04, Nz 89066/04 z 10. decembra 2004 (ďalej len „notárska zápisnica“) spísaná JUDr. Ivetou Bžánovou, notárkou v Snine (ďalej len „notárka“). Povinný v 1. rade podaním zo 4. februára 2013 doplneným 18. marca 2013 (opätovne) navrhol exekúciu zastaviť. Dôvodil tým, že pohľadávku uhradil, ako aj tým, že považuje exekučný titul za neplatný, pretože notárska zápisnica je neurčitá a nezrozumiteľná, bola spísaná v rovnaký deň ako bola uzatvorená zmluva o pôžičke a zmluvná pokuta sa prieči dobrým mravom. Zároveň požiadal o odklad exekúcie s odôvodnením, že predmetom exekúcie je rodinný dom, v ktorom žije.

Notárska zápisnica – „*Prehlásenie o právnom záväzku povinnej osoby podľa ustanovenia § 41 ods. 2 zák. č. 233/95 Z. z.*“ – bola spísaná notárkou s T. Z. ako oprávneným a so Š. G. (podnikajúcim pod obchodným menom Š. G.) a s M. G. ako povinnými. Tieto osoby v nej uviedli: „*Dňa 10. 12. 2004 bola medzi účastníkmi T. Z., Š. G. a M. G. ako fyzickými osobami a ako podnikateľom uzavretá zmluva o pôžičke podľa § 657 a násl. Obč. zák., kde oprávnený zapožičal povinným osobám finančnú čiastku v sume 3 500 000 Sk bezúročne. Povinní sa zaviazali vrátiť pôžičku v plnej výške a to do 29. 1. 2006 v mesačných splátkach vždy k 29. dňu nasledujúceho mesiaca počnúc dňom 29. 12. 2004 v minimálnej výške splátky 60.000 Sk po dobu štrnástich mesiacov. Zostatok dlžnej sumy sú povinní vrátiť v plnej výške najneskôr do 29. 1. 2016. V prípade, že osoby povinné nezaplatia splátku v plnej výške do dňa jej splatnosti, zaväzujú sa zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 5 % z dlžnej splatnej sumy za každý začatý mesiac omeškania. V prípade nezaplatenia dvoch splátok je veriteľ a osoba oprávnená T. Z. oprávnený bezodkladne realizovať predkupné právo v zmysle kúpno-predajnej zmluvy uzavretej medzi zmluvnými stranami zo dňa 3. 9. 2003.*“ V notárskej zápisnici nasleduje špecifikácia nehnuteľností, ktoré sú predmetom „*ručenia*“, vyhlásenie povinných osôb, že za „*svoj záväzok*“ ručia aj celým svojím majetkom, s ktorým sa zaväzujú nenakladať spôsobom, ktorý by poškodzoval záujmy oprávnenej osoby, a vyhlásenie povinných osôb, podľa ktorého ku dňu spísania notárskej zápisnice nemajú daňové nedoplatky a nie sú predĺžení v zmysle zákona o konkurze a vyrovnaní. Ďalej je uvedené, že „*celá pôžička sa stáva splatnou aj v prípade, že a/ osoby povinné neuhradia dve splátky po sebe; b/ dlžníci urobia akékoľvek úkony na zníženie svojho majetku, alebo prevedú súčasné zmluvné vzťahy voči svojim zákazníkmi na iné osoby; c/ bude voči osobám povinným vedené exekučné konanie alebo bude*

podaný návrh na konkurz alebo likvidáciu osôb povinných“. Nasleduje údaj o tom, že „*podpisom tejto zmluvy zároveň povinná osoba Š. G. potvrdzuje prevzatie celej sumy pôžičky, t. j. 3 500 000 Sk*“. Táto časť notárskej zápisnice je opisom obsahu zmluvy o pôžičke z 10. decembra 2004, s ktorou sa zhoduje (okrem údajov o osobe, ktorá pôžičku prevzala – podľa zmluvy o pôžičke sumu 3 500 000 Sk prevzali obaja dlžníci) a ktorá bola k notárskej zápisnici aj pripojená. V závere notárskej zápisnice sa nachádza vyhlásenie povinných osôb: „*Osoby povinné Š. G. a M. G. prehlasujú, že v prípade nesplnenia záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o pôžičke zo dňa 10. 12. 2004 za podmienok v nej uvedených osobe oprávnenej výslovne súhlasia s tým, aby sa táto notárska zápisnica stala vykonateľným exekučným titulom pre výkon rozhodnutia podľa § 274 písm. e) O. s. p. a podľa § 41 zákona č. 233/1995 Z. z. /Exekučný poriadok/ v znení neskorších zmien a doplnkov, t.j. povinné osoby súhlasia s exekúciou na všetok svoj hnutelný ako aj nehnuteľný majetok, vedenou v zmysle Exekučného poriadku na základe tejto notárskej zápisnice ako exekučného titulu a vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice ako exekučného titulu podľa VI. časti O. s. p. Výkon rozhodnutia. Osvedčenie o vyhlásení účastníkov v tejto notárskej zápisnici je v zmysle § 274 písm. e) O. s. p., resp. podľa § 41 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z., vykonateľné a stáva sa zákonným exekučným titulom, nakoľko osoby povinné výslovne prehlásili, že súhlasia s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice. Splnením, ktoré osoby povinné týmto vyhlásením umožňujú, osoba oprávnená súhlasí a toto bez výhrad prijíma. Táto notárska zápisnica obsahuje právny záväzok, sú označené osoby povinné a osoba oprávnená, právny dôvod, predmet a finančná výška záväzku, čas splnenia, ako aj súhlas povinného s exekúciou a vykonateľnosťou tohto záväzku.*“

Okresný súd uznesením č. k. 2 Er 783/2008-106 z 12. júna 2013 vyhlásil exekúciu za neprípustnú, zastavil ju, návrh na odklad exekúcie zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Dospel k záveru, že notárska zápisnica je vykonateľným exekučným titulom po formálnej aj materiálnej stránke. Uviedol, že notárska zápisnica obsahuje všetky náležitosti predpísané § 41 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení v rozhodnom čase (ďalej len „Exekučný poriadok“). Ustálil, že medzi povinnými a právnym predchodcom sťažovateľa ako oprávneným boli uzatvorené tri zmluvy o pôžičke. Podľa tvrdenia sťažovateľa zo zmluvy o pôžičke z 29. októbra 2003 na sumu 2 720 000 Sk dlžníci uhradili sumu 720 000 Sk, zo zmluvy o pôžičke z 10. decembra 2004 na sumu 3 500 000 Sk uhradili dlžníci sumu 1 500 000 Sk a zo zmluvy o pôžičke z 15. januára 2005 na sumu 4 000 000 Sk uhradil povinný v 1. rade celý dlh. Z povinným v 1. rade predložených dokladov o úhrade považoval však okresný súd za preukázané, že dlh vo výške 2 000 000 Sk vymáhaný v tomto exekučnom konaní „*bol splnený*“. Po predložení dokladov o úhradách povinným v 1. rade započítaval okresný súd jednotlivé platby na najstaršie dlhy (na pôžičku z roku 2003 a potom na pôžičku, ktorá je predmetom tejto exekúcie). Takto dospel k záveru, že povinní uhradili istinu nielen pôžičky z roku 2003, ale aj istinu pôžičky, ktorá je predmetom tohto exekučného konania, keď oprávnenému zaplatili sumu 6 220 000 Sk. Vo vzťahu k zmluvnej pokute okresný súd uviedol, že síce notárska zápisnica bola spísaná v čase, keď právna úprava výslovne nevyklúčovala, aby sa týkala okrem istiny a úroku aj zmluvnej pokuty (pred 15. októbrom 2008), a preto súčasťou právneho záväzku mohla byť aj zmluvná pokuta, avšak v danom prípade v časti zmluvnej pokuty „*obsahuje notárska zápisnica neistý záväzok v budúcnosti, ktorý nie je dostatočne určitý a určiteľný... pričom jej výška môže byť hodnotená*

ako v rozpore s dobrými mravmi“. Pretože povinní vymáhanú istinu uhradili, okresný súd exekúciu zastavil.

O odvolaní sťažovateľa proti tomuto uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd uznesením č. k. 27 CoE 23/2014-130 z 19. novembra 2014 tak, že uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil, avšak z dôvodu, že notárska zápisnica nie je spôsobilým exekučným titulom. Krajský súd uviedol: „Predložená zápisnica... neobsahuje právny záväzok. V tomto prípade mal záväzok vzniknúť zo zmluvy o pôžičke zo dňa 10. 12. 2004. Zmluva je však dvojstranný právny úkon, pričom právny úkon je prejav vôle s charakteristikami podľa § 34 Občianskeho zákonníka. Predmetná notárska zápisnica však neobsahuje právny úkon, neobsahuje prejav vôle smerujúci k vzniku zmluvy o pôžičke, iba odkazuje na zmluvu a popisuje obsah už uzavretej zmluvy o pôžičke. Preto neobsahuje ani právny záväzok zo zmluvy o pôžičke, a tak nemôže byť exekučným titulom. Notárska zápisnica neobsahuje ani prejav vôle smerujúci k uznaniu dlhu, čo vo všeobecnosti umožňuje uznať notársku zápisnicu ako exekučný titul. Z pohľadu, že exekúcia je neprípustná, pretože pre vedenie exekúcie nie je splnený základný predpoklad, vykonateľný exekučný titul, je napadnuté rozhodnutie vecne správne. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie, ktorým súd prvého stupňa vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju, potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.).“

O dovolaní sťažovateľa podanom proti tomuto uzneseniu krajského súdu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 5 Oboer 3/2016-173 z 21. apríla 2016 tak, že dovolanie sťažovateľa odmietol ako procesne neprípustné podľa § 243b ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP.

Sťažovateľ proti uzneseniu krajského súdu podal sťažnosť ústavnému súdu, o ktorej tento rozhodol nálezom č. k. II. ÚS 138/2017-59 z 22. júna 2017. Ústavný súd konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, uznesenie krajského súdu č. k. 27 CoE 23/2014-130 z 19. novembra 2014 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení nálezu ústavný súd uviedol:

«... ak krajský súd ako odvolací súd založil svoje rozhodnutie „nečakane“ na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa (posúdenie notárskej zápisnice z 10. decembra 2004 v časti istiny ako nevykonateľného exekučného titulu, pozn.), tak sťažovateľovi odňal právo namietat' správnosť (novo zaujatého) právneho názoru súdu vyššieho stupňa.

Krajský súd vyvodil svoj (iný) právny záver o (ne)vykonateľnosti notárskej zápisnice v časti týkajúcej sa istiny zo skutočností, ktoré okresný súd neposudzoval, resp. nevyhodnotil v neprospech sťažovateľa. Z uvedených dôvodov sťažovateľ nemal v odvolacom konaní dôvod namietat' a zdôvodňovať prípadné nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa o nevykonateľnosti notárskej zápisnice z 10. decembra 2004 v časti týkajúcej sa istiny, tak ako ju vyhodnotil odvolací súd [v súlade s § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku súd exekúciu zastaví, ak vyhlásil exekúciu za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať].

... Odvolací súd síce môže zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa, no zároveň, ak bol toho názoru, že je potrebné vec posúdiť inak (a exekúciu v časti týkajúcej sa istiny zastaviť z iného právneho dôvodu na podklade záveru o nevykonateľnosti exekučného titulu v tejto časti), a teda podľa ustanovení právneho predpisu [§ 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku], ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité a sú pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, bol povinný vyzvať sťažovateľa, aby sa k možnému odlišnému právnomu posúdeniu veci vyjadril

(§ 213 ods. 2 OSP). Tým, že odvolací súd takto nepostupoval, jeho rozhodnutie možno označiť za „prekvapivé“ a nerešpektujúce zásadu dvojinstančnosti súdneho konania...

Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd nezaoberal vecnou správnosťou samotných právnych záverov, ku ktorým krajský súd v odvolacom konaní dospel a krajskému súdu uložil v ďalšom konaní reparať procesnú nesprávnosť svojho postupu v konaní o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 12. júna 2013 a v tejto súvislosti ho vyzvať na vyjadrenie sa k právnemu posúdeniu notárskej zápisnice z 10. decembra 2004 v časti istiny ako nevykonateľného exekučného titulu. Zároveň bude v záujme plnej realizácie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru úlohou krajského súdu rozhodnutie vydané v odvolacom konaní ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodniť.»

Krajský súd následne vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril k možnému odlišnému právnemu posúdeniu veci týkajúcej sa materiálnej vykonateľnosti notárskej zápisnice ako celku. Sťažovateľ vo vyjadrení označil právny názor, podľa ktorého notárska zápisnica neobsahuje právny záväzok, neobsahuje právny úkon, prejav vôle smerujúci k vzniku zmluvy o pôžičke, za arbitrážny. Podľa vyjadrenia sťažovateľa notárska zápisnica obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti, aby mohla byť spôsobilým exekučným titulom. Jednoznačne z nej vyplýva, že obsahuje právny záväzok z titulu zmluvy o pôžičke, ako aj podmienky, za ktorých bola uzatvorená. Sťažovateľ poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 63/2009, z ktorého vyplýva, že názor odvolacieho súdu v tomto smere nie je správny. Uviedol, že záväzkom, s ktorého vykonateľnosťou povinná osoba súhlasila, je záväzok zaplatiť dlh z titulu zmluvy o pôžičke. Nesprávny je aj právny názor krajského súdu, že absencia uznania dlhu v notárskej zápisnici spôsobuje materiálnu nevykonateľnosť notárskej zápisnice, pretože uznanie dlhu nie je právnym záväzkom. Podľa názoru sťažovateľa aj zmluvná pokuta bola v zmluve i notárskej zápisnici vyjadrená určito, zrozumiteľne. Okresný ani krajský súd neuviedli, v čom mala spočívať neurčitosť, nezrozumiteľnosť dojednaní o zmluvnej pokute.

Krajský súd uznesením č. k. 27 CoE 23/2014-257 z 15. marca 2018 uznesenie okresného súdu č. k. 2 Er 783/2008-106 z 12. júna 2013 ako vecne správne potvrdil a povinným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Krajský súd konštatoval, že notárska zápisnica obsahuje prehlásenie jej účastníkov, že medzi nimi došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke 10. decembra 2004. V notárskej zápisnici je však obsah zmluvy o pôžičke len opísaný odkazom na ňu, a tak je záväzok v nej len „vyznačený“ a samotná notárska zápisnica tak záväzok „neobsahuje“. Pretože notárska zápisnica záväzok neobsahuje, nestanovuje ani konkrétnu povinnosť zo záväzkového vzťahu, s vynútením ktorej exekúciou by povinní vyjadrili súhlas. Keďže notárska zápisnica neobsahuje ani uznanie dlhu povinnými, čo by tiež postačovalo, nie je spôsobilým exekučným titulom a nie je ako celok vykonateľnou.

Uznesenie okresného súdu č. k. 2 Er 783/2008-106 z 12. júna 2013 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 27 CoE 23/2014-257 z 15. marca 2018 nadobudlo právoplatnosť 16. mája 2018.

Sťažovateľ sťažnosť doručení ústavnému súdu na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 27 CoE 23/2014-257 z 15. marca 2018 odôvodnil tým, že závery krajského súdu sú arbitrážne, aplikované ustanovenia krajský súd vykladal ústavne nesúladne a vec nesprávne právne posúdil. Pokiaľ § 41 Exekučného poriadku stanovuje, že notárska zápisnica ako spôsobilý exekučný titul musí „obsahovať právny záväzok“, toto ustanovenie nemožno vykladať tak, že táto náležitosť je splnená iba v prípade,

ak tento právny záväzok notárskou zápisnicou vzniká, teda je v nej dojednaný. Notárske zápisnice, ktoré sú exekučným titulom, sa spisujú (aj) k existujúcim záväzkom. Táto náležitosť je splnená vtedy, keď je v notárskej zápisnici záväzok špecifikovaný, pričom jeho vznik a existencia môžu vyplývať z iného právneho úkonu, čo platí aj vtedy, ak je táto špecifikácia záväzku obsahom prílohy notárskej zápisnice. Právny záväzok môže existovať nezávisle od notárskej zápisnice, môže vzniknúť na základe iného právneho úkonu alebo ho môže obsahovať samotná notárska zápisnica. Notárska zápisnica v prípade sťažovateľa odkazovala na zmluvu o pôžičke, z ktorej predmetný záväzok povinných vznikol a ktorá je súčasťou notárskej zápisnice [§ 44 ods. 3 druhá veta zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Notársky poriadok“)]. S touto skutočnosťou sa krajský súd žiadnym spôsobom nevysporiadal. Výklad a rozhodnutie krajského súdu sú svojvoľné, extrémne rozporné s princípmi spravodlivosti. Súdna prax opakovane vyslovila, že listiny o právnom úkone trvalým spôsobom pripojené k notárskej zápisnici sa stávajú súčasťou notárskej zápisnice (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 ECdo 154/2013 z 26. mája 2015, uznesenia Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8 CoE 77/2015 z 30. novembra 2015 a sp. zn. 7 CoE 147/2013 z 31. januára 2014). Sťažovateľ ďalej poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 63/2009 z 25. novembra 2010, v zmysle ktorého „jednou z podmienok materiálnej vykonateľnosti je, aby notárska zápisnica obsahovala právny záväzok (stanovenie konkrétnej povinnosti zo záväzkového právneho vzťahu vzniknutej na základe určitej právnej skutočnosti)“, pričom z tohto rozhodnutia vyplýva i to, že notárska zápisnica môže – ale nemusí – obsahovať aj samotný hmotnoprávny úkon. Krajský súd tak rozhodol v rozpore s ustálenou súdnou praxou a porušil tým i princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. K porušeniu základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľa uznesením krajského súdu č. k. 27 CoE 23/2014-257 z 15. marca 2018 došlo tým, že súdy odopreli sťažovateľovi zákonnú ochranu, hoci mal legitímnu nádej na vymoženie svojej pohľadávky v exekúcii na podklade notárskej zápisnice, ktorá bola v súlade s právnymi predpismi.

Sťažovateľ preto ústavnému súdu navrhol vydať tento nález:

„I. Základné právo sťažovateľa M. K., bytom P., na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo vlastníť majetok a základné právo na ochranu vlastníctva zaručeného v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove uznesením č. k. 27 CoE/23/2014-257 zo dňa 15. marca 2018, porušené boli.

II. Uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 27 CoE/23/2014-257 zo dňa 15. marca 2018 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

III. Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 390,50 € na účet Advokátskej kancelárie Brörtl & Čentík s. r. o... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Predsiedníčka krajského súdu sa k sťažnosti vyjadrila podaním sp. zn. Spr 83/2018 z 24. októbra 2018, ktorým navrhla posúdiť sťažnosť ako neopodstatnenú. Vo vyjadrení zdôraznila, že „obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade

so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05, IV. ÚS 410/2011).“. Vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu poukázala na to, že krajský súd „stručne, ale jasne vysvetlil z akých dôvodov a na základe ktorých zo spisu zistených skutočností dospel k záveru o potrebe zastaviť exekúciu, nevykonával dokazovanie, nerozširoval skutkové zisťovania, vychádzal zo skutočností tvrdených účastníkom (povinným), čím vylúčil možnosť vynesenia prekvapujúceho rozhodnutia, vykonal právne posúdenie obsahu prejavov vôle účastníkov konania vyjadrených v predložennom exekučnom titule a ústavne konformným spôsobom poskytol súdnu ochranu proti nároku uplatňovanému na základe od počiatku materiálne nevykonateľného exekučného titulu, k čomu ho oprávňuje a zaväzuje ust. § 58 ods. 1 v nadväznosti na § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (NS SR sp. zn. 3Cdo 63/2009, sp. zn. 3Cdo/164/1996). K ústrednej námietke sťažovateľa (bod I. ods. 1 sťažnosti), podľa ktorej odvolací súd porušil rozhodnutím základné práva sťažovateľa podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to tým, že svoje rozhodnutie odôvodnil úplne odlišne od súdu prvej inštancie, čím sa dostal do konfliktu so zásadou právnej istoty, princípom predvídateľnosti súdneho rozhodovania odvolací súd uvádza, že dodržanie tejto zásady, tohto princípu, a ochrana z nich vyplývajúcich práv sťažovateľa boli zabezpečené dostatočným spôsobom, keď odvolací súd postupom podľa § 383 Civilného sporového poriadku podaním zo dňa 18.10.2017 vyzval sťažovateľa na vyjadrenie k možnosti iného (na rozdiel od súdu prvej inštancie) právneho posúdenia veci v otázke vykonateľnosti predmetnej notárskej zápisnice.“. Predsedníčka krajského súdu zároveň vyslovila súhlas s upustením od ústneho pojednávania pred ústavným súdom.

Sťažovateľ vo vyjadrení z 22. novembra 2018 k stanovisku krajského súdu uviedol, že zotrváva na tvrdení, podľa ktorého mu krajský súd neposkytol súdnu ochranu ústavne konformným spôsobom a poukázal na dôvody uvedené v sťažnosti. Zdôraznil, že z jeho doterajšej argumentácie je zrejmé, že „predmetný exekučný titul je... perfektný a materiálne vykonateľný a v súlade nielen s príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, ale i ustálenou súdnou praxou, a to vrátane judikatúry najvyšších súdnych autorít ba dokonca i s rozhodovacou praxou samotného Krajského súdu v Prešove... Nie je pravdou, že by ústrednou námietkou sťažovateľa bolo porušenie základného práva sťažovateľa tým, že by Krajský súd v Prešove Uznesenie odôvodnil odlišne od súdu prvej inštancie. Ústredné námietky sťažovateľa sú najmä: arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť Uznesenia (zdôvodnená v bode 11. - 38. sťažnosti), porušenie princípu právnej istoty (zdôvodnená v bode 39. - 45. sťažnosti) ku ktorému nemalo dôjsť iba odôvodnením Uznesenia odlišne od prvoinštančného rozhodnutia, ale najmä rozporom Uznesenia s ustálenou súdnou praxou, a to vrátane judikatúry najvyšších súdnych autorít - ba dokonca i s rozhodovacou praxou samotného Krajského súdu v Prešove.“. V závere vyjadrenia sťažovateľ uviedol, že krajský súd vo svojom vyjadrení „ignoruje zásadné argumenty obsiahnuté v sťažnosti a s kľúčovými dôvodmi sťažnosti sa nielenže nevysporiadal, ale sa ich vo svojom Vyjadrení vôbec nedotkol“. Aj sťažovateľ vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednávania.

Ústavný súd požiadal výzvou z 26. septembra 2018 o vyjadrenie aj Notársku komoru Slovenskej republiky (ďalej len „notárska komora“), ktorej prezident odpovedal ústavnému súdu prípisom č. PR/01685/2018 z 26. októbra 2018. Notárska komora zdôraznila, že podľa jej

názoru „notársku zápisnicu ako exekučný titul nemôže z hmotnoprávneho hľadiska preskúmavať exekučný súd“. Na podporu tohto názoru poukázala na rozhodovaciu prax ústavného súdu (I. ÚS 5/2000, IV. ÚS 20/06), z ktorej vyplýva, že ústavný súd „jednoznačne a veľmi reštriktívne na pomerne dlhú dobu nastavil rámec možnosti exekučného súdu preskúmavať notársku zápisnicu ako exekučného titulu iba na prípady porušenia takých ústavných princípov, na ktorých je potrebné bezpodmienečne trvať“. Notárska komora zhrnula i závery právnej teórie, v zmysle ktorej jednou z podmienok materiálnej vykonateľnosti notárskej zápisnice je i „výslovné vyhlásenie povinného, že s vykonateľnosťou notárskej zápisnice súhlasí, pričom podmienky formálnej a materiálnej vykonateľnosti musí skúmať exekučný súd pri vydávaní poverenia na vykonanie exekúcie, avšak bez zreteľa na hmotnoprávny základ, ktorý notárska zápisnica obsahuje (čo obdobne vyhodnotil aj Najvyšší súd SR vo svojom uznesení zo dňa 25.10.2010, sp. zn. 3Cdo/63/2009)“. Ďalej notárska komora zvýraznila povahu notárskej zápisnice ako verejnej listiny a poukázala na to, že dôkaz opaku skutočností prezumovaných v notárskej zápisnici je prípustný iba v rámci základného konania a nepatrí do právomoci exekučného súdu. Aj notárska komora poukázala na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu (sp. zn. 3 Cdo 63/2009, sp. zn. 3 ECdo 154/2013), z ktorej vyvodila, že aj najvyšší súd hmotnoprávny prieskum notárskej zápisnice ako exekučného titulu zásadne vylúčil. Notárska komora poukázala aj na to, že notárska zápisnica ako exekučný titul je prejavom autonómie vôle a liberalizácie a pružnosti v oblasti súkromnoprávných vzťahov, pretože umožňuje subjektu pred notárom spísať zápisnicu, ktorá bude formálne aj materiálne vykonateľná, a teda veľmi rýchlo umožňuje získať účastníkom právnych vzťahov exekučný titul, ktorý zabezpečí právny vzťah, odstráni stav neistoty a umožní ďalšiu realizáciu práv a povinností, a teda poskytuje účastníkom právnych vzťahov právnu istotu. V závere svojho vyjadrenia notárska komora zdôraznila potrebu v súdnej rozhodovacej praxi chrániť slobodu jednotlivca, ktorá sa v oblasti súkromnoprávných záväzkových vzťahov „prejavuje predovšetkým v kontraktnej autonómii vôle. Je preto žiadané, aby súdy zasahovali do zmluvných vzťahov len v nevyhnutnej miere a odôvodnených prípadoch.“, pričom tieto princípy „treba rozhodne uplatniť aj pri hmotnoprávnom prieskume notárskej zápisnice, ktorá je exekučným titulom. Exekučný súd by mal preto k možnosti zásahu do súkromnoprávneho vzťahu pristupovať reštriktívne.“.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustil podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo

slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivá, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd považuje za potrebné najprv poukázať na to, že jeho úlohou nie je posudzovať vhodnosť a účelnosť výkladu príslušného právneho predpisu všeobecným súdom. Ústavný súd hodnotí, či v konkrétnej veci uskutočnený výklad právnej normy je ústavne udržateľný, t. j. či nie je arbitrárny (svojvoľný) alebo zjavne neodôvodnený. Rovnako tak ústavný súd nezosúladzuje rozdielnu judikatúru všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 342/2010, III. ÚS 348/2011, IV. ÚS 142/2012, III. ÚS 11/2014). Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

Ústavný súd konštatoval už i to, že skutkové závery všeobecného súdu môžu byť predmetom jeho preskúmavania iba vtedy, ak by z nich vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že

k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma.

Z pohľadu ústavnoprávneho teda treba určiť povahu prípadov, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd. V konaní o ústavnej sťažnosti možno za také považovať prípady, v ktorých je nesprávna aplikácia jednoduchého práva spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva (m. m. I. ÚS 331/09, I. ÚS 316/2011). Inými slovami, v prípadoch posudzovania individuálnych sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je úlohou ústavného súdu preskúmať príslušné právne predpisy a prax in abstracto, ale obmedziť sa, ako je to len možné, na posúdenie konkrétneho prípadu na účely zistenia, či spôsob, akým boli uvedené predpisy aplikované alebo sa dotkli sťažovateľa, viedol k porušeniu ústavy a príslušných medzinárodných zmlúv.

Sťažovateľ odôvodňuje porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 27 CoE 23/2014-257 z 15. marca 2018 predovšetkým tým, že toto rozhodnutie je arbitrálne, nedostatočne odôvodnené a porušuje princíp právnej istoty, pretože právne vec posudzuje odlišne než ustálená súdna prax vrátane najvyšších súdnych autorít. Z ustálenej súdnej praxe, na ktorú sťažovateľ odkázal, pritom vyplýva, že ak je k notárskej zápisnici trvalým spôsobom pripojená zmluva obsahujúca samotný záväzok, stáva sa takáto zmluva súčasťou notárskej zápisnice. Sťažovateľ citoval i právny názor Krajského súdu v Nitre, v zmysle ktorého postačuje, ak je rozsah plnenia stanovený odkazom na takto k notárskej zápisnici pripojenú listinu (uznesenie sp. zn. 7 CoE 147/2013 z 31. januára 2014). V tejto súvislosti sťažovateľ zdôraznil, že krajský súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal so skutočnosťou, že aj notárska zápisnica vo veci sťažovateľa odkazuje na k nej pripojenú zmluvu o pôžičke, ktorá sa tak stala jej súčasťou.

Krajský súd uznesenie č. k. 27 CoE 23/2014-257 z 15. marca 2018 po skonštatovaní, že „sú splnené dôvody pre potvrdenie vecnej správnosti napadnutého uznesenia, ktorým bola vyhlásená exekúcia za neprípustnú a zastavená, i keď z iných právnych dôvodov“, zhrnutí skutkového stavu a poukaze na obsah základného práva na súdnu ochranu odôvodnil takto:

«... Pri notárskych zápisniciach Exekučný poriadok podmieňuje ich vykonateľnosť celým radom nielen konkrétnych podmienok, ale aj spôsobov ich vyjadrenia v notárskej zápisnici, ich pojatia do tejto zápisnice. V prvom rade sa preto odvolací súd sústredil na okolnosť, podľa jeho názoru najzávažnejšiu, vykonateľnosť predloženého exekučného titulu - notárskej zápisnice... Skúmanie náležitostí notárskej zápisnice pre potreby uznania jej vykonateľnosti ako exekučného titulu považuje odvolací súd za významné o to viac, že na rozdiel od napr. rozsudkov všeobecných sudov, ktoré sú rozhodnutiami orgánov súdnej moci, alebo rozhodnutí iných orgánov verejnej moci, notárska zápisnica hoci je spísaná notárom, ktorý je štátom určenou osobou vykonávať notársku činnosť a ďalšiu činnosť podľa tohto zákona (§ 2 ods. 1 zák. č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti), predsa len (ako v prejednávacom prípade) neprechádza systémom súdnej kontroly pri svojom vzniku.

Povinnosť strany zmluvy v prípadoch poskytnutej súdnej ochrany judikuje všeobecný súd, ktorého rozsudok je potom možné po právoplatnosti priamo vykonať. V prípade notárskej zápisnice však k jej vykonaniu dochádza nie na základe výroku notára ako štátom určenej

osoby, ale na základe prejavov, vyhlásení, tvrdení strán zmluvy. A práve z dôvodu, že výkonom notárskej zápisnice priamo dochádza k zásahu do práv povinných osôb bez „rozhodnutia“ notára ako štátom uznanej osoby, ale len v nadväznosti na jeho „dohľad“ nad okolnosťami a úkonmi zúčastnených strán, sa odvolací súd domnieva, že k tomuto výkonu nemôže dochádzať na základe akéhokoľvek vyhlásenia strán zmluvy obsiahnutého v notárskej zápisnici, ale len na základe kvalifikovaného prejavu, ktorý okrem iných spĺňa kritériá § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku. Odvolací súd sa nazdáva, že v týchto súvislostiach je namieste zvýšená ochrana práve povinného, pretože on je subjekt, ktorý bude musieť znášať, podrobiť sa exekúcii, teda jeho postavenie je v týchto súvislostiach v mnohom „bezbrannejšie“, oproti postaveniu oprávneného veriteľa, ktorý sa vždy môže domáhať ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom.

... odvolací súd zameral svoju pozornosť na posúdenie toho, či notárska zápisnica obsahuje právny záväzok. V tejto súvislosti podotýka (v nadväznosti na vyjadrenie oprávneného), že Exekučný poriadok kladie nároky na obsah notárskej zápisnice ako exekučného titulu pri rôznych právnych komponentoch, rôzne. Zatiaľ čo napríklad právny dôvod, predmet, oprávnenú u povinnú osobu postačuje v notárskej zápisnici len vyznačiť, právny záväzok musí notárska zápisnica obsahovať. Teda už na prvý pohľad ide o rôznu formu „obsiahnutia“ právne podstatných náležitostí v notárskej zápisnici, keďže isté skutočnosti postačuje vyznačiť, právny záväzok však musí notárska zápisnica obsahovať.

Podľa § 489 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 34 OZ právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

Podľa § 494 OZ z platného záväzku je dlžník povinný niečo dať, konať, niečoho sa zdržať alebo niečo trpieť a veriteľ je oprávnený to od neho požadovať.

V predmetnej veci bolo zistené, že záväzok povinných vznikol zo zmluvy o pôžičke uzavretej stranami zmluvy na samostatnej listine dňa 10. 12. 2004. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je možný iný záver, ako ten, že táto zmluva ako dvojstranný právny úkon obsahuje záväzok povinných. Obsahom takto vzniknutého platného záväzku je potom povinnosť dlžníkov vrátiť pôžičku (§ 494 OZ).

Obsahom predloženej notárskej zápisnice však táto zmluva o pôžičke, ktorá vznikla podpisom inej listiny stranami zmluvy, a ktorá obsahuje záväzok povinných, už nie je (prirodzene, keďže na to už ani nebol dôvod, keďže už bol obsahom uzavretej zmluvy o pôžičke). V predloženej notárskej zápisnici je tak záväzok, ako aj jeho obsah, už len vyznačený, a to opísaním, poukázaním, odkazom na zmluvu o pôžičke. Napokon tomu nasvedčuje aj dikcia v zápisnici zachytených tvrdení strán zmluvy, ktoré jasne rozlišujú medzi uzavretou zmluvou o pôžičke a spisovanou notárskou zápisnicou, čím sa ešte viac zvyrazňuje fakt, že účastníci notárskej zápisnice nemali vôľu uzatvárať zmluvy o pôžičke priamu do zápisnice, a ani ju neprejavili.

Ak je právny záväzok so všetkým svojimi zákonnými náležitosťami obsahom, resp. vyplýva z dvojstranného právneho úkonu - zmluvy, ktorá obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti, nemôže byť tvrdenie, že je obsahom aj ďalšieho aktu (notárskej zápisnice), už bez vyžadovania všetkých zákonných náležitostí, pravdivé.

Oprávnený vo svojom ostatnom vyjadrení zo dňa 20.11.2017 (tretia strana štvrtý odsek posledná veta) pri polemike s názorom odvolacieho sudu tykajúceho sa uznania dlhu uvádza;

„Tým záväzkom je predsa záväzok zaplatiť dlh z titulu zmluvy o pôžičke“. Týmto tvrdením oprávnený veľmi precízne pomenoval fakt, že záväzok pochádza zo zmluvy o pôžičke, a odvolací súd dodáva, že záväzok povinného plniť pochádzajúci zo zmluvy je teda vlastným obsahom zmluvy o pôžičke.

Ak potom ust. Exekučného poriadku, vyžaduje pre uznanie vykonateľnosti zápisnice, aby obsahovala záväzok (nie len aby bol záväzok vyznačený), podľa názoru odvolacieho súdu vyžaduje, aby ho obsahovala spôsobom, akým ho obsahuje zmluva o pôžičke ako dvojstranný právny úkon. To znamená, aby ho obsahovala ako zákonný následok takého prejavu vôle, s ktorým zákon spája práve tento právny následok (vznik povinnosti vrátiť požičané peniaze), ku ktorému by tento prejav vôle vyjadrený v notárskej zápisnici smeroval. Predložená notárska zápisnica však neobsahuje ani takýto prejav vôle, a potom logicky ani jeho zákonný následok vo forme vzniku záväzku. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že v predloženej notárskej zápisnici právny záväzok obsiahnutý nie je, je v nej len vyznačený - je v nej totiž, uvedené, že je obsahom dvojstranného právneho úkonu - zmluvy o pôžičke.

Sám oprávnený vo svojom vyjadrení zo dňa 21.3.2013 (čl. 89) uviedol, že (skrátene) „Notárska zápisnica zo dňa 10.12.2004 N 635/04, Nz 89066/04 neobsahuje uznanie dlhu povinného v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka, ale len prehlásenie o právnom záväzku... a súhlas povinnej osoby, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným exekučným titulom...“, tento argument však použil pre oponovanie rozhodnutiu iného krajského súdu v iných súvislostiach týkajúcich sa notárskych zápisníc a pre konštatovanie, že predloženú zápisnicu preto nemožno z tam uvedených dôvodov vyhlásiť za materiálne nevykonateľný exekučný titul.

Práve z uvedených dôvodov odvolací súd nemôže súhlasiť s tým, že predmetná notárska zápisnica obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti podľa § 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku a priznať jej povahu materiálne vykonateľného exekučného titulu.»

Pokiaľ sťažovateľ poukázal na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 63/2009 z 25. novembra 2010, podľa ktorého „Aj pri posudzovaní notárskej zápisnice sa preto uplatňuje tzv. prezumpcia správnosti. Notárska zápisnica je spôsobilým exekučným titulom vtedy, ak mimo formálnych podmienok vykonateľnosti spĺňa podmienky materiálnej vykonateľnosti. Jednou z podmienok materiálnej vykonateľnosti je, aby notárska zápisnica obsahovala právny záväzok (stanovenie konkrétnej povinnosti zo záväzkového právneho vzťahu vzniknutej na základe určitej právnej skutočnosti), ďalšími sú označenie oprávnenej osoby, povinnej osoby, právneho dôvodu, predmetu a času plnenia a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice.“, krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že toto rozhodnutie najvyššieho súdu neprotirečí právnomu posúdeniu veci krajským súdom, ktorý sa od neho svojím právnym záverom neodkláňa: «Najvyšší súd SR ako dovolací súd v tomto konaní sa zaoberal vecou na základe toho, že - citácia z jeho rozhodnutia - „... odvolací súd v danom prípade pripustil dovolanie s odôvodnením, že jeho rozhodnutie je po právnej stránke zásadného významu v otázke, „akou žalobou alebo iným procesným prostriedkom a v akom konaní má a môže povinný namietať úplnú alebo čiastočnú neexistenciu práva ním uznaného do notárskej zápisnice ako exekučného titulu a či teda toto môže so splnením procesnej podmienky naliehavého právneho záujmu namietať aj takouto žalobou po začatí exekučného konania (mimo exekučného konania)“, sám podotkol, že „... nie je úlohou dovolacieho súdu a ani zmyslom a účelom dovolacieho konania, aby dovolací súd riešil otázky významné v iných konaniach (s iným predmetom)...“, preto „dovolací súd posudzoval správnosť záveru odvolacieho súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu na podaní návrhu o určenie neplatnosti právneho úkonu - uznania dlhu obsiahnutého notárskej zápisnici

a o určenie neplatnosti zmluvy o výpožičke peňazí z 11. marca 2004“, popri tom konštatoval aj „Notárska zápisnica môže obsahovať aj samotný hmotnoprávny úkon. Dohoda oprávnenej osoby a povinnej osoby obsiahnutá v notárskej zápisnici, ktorá vyjadruje súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, nemá hmotnoprávnu povahu; ide o jednu z náležitostí, ktorú musí notárska zápisnica obsahovať (§ 46 a nasl. Notárskeho poriadku), aby bola z materiálneho hľadiska vykonateľná (aby bola exekučným titulom). Táto dohoda oprávnenej a povinnej osoby teda nemá sama osebe za následok vznik zmenu alebo zánik práv alebo povinnosti účastníkov právneho vzťahu. V prípade notárskej zápisnice so súhlasom s vykonateľnosťou treba mať na zreteli osobitné znaky tohto exekučného titulu v porovnaní s inými exekučnými titulmi“.

Vecne sa teda dovolací súd zaoberal úplne inými právnymi otázkami, materiálnou vykonateľnosťou notárskej zápisnice sa v ním skúmanej veci z tých hľadísk, ako to urobil odvolací súd v tejto veci nezaoberal, v spore išlo o neplatnosť samotného právneho úkonu obsiahnutého v zápisnici. Konštatovanie dovolacieho sudu, že notárska zápisnica môže obsahovať aj samotný hmotnoprávny úkon, avšak bez ďalšieho môže viesť nanajvýš len k záveru, že notárska zápisnica ho obsahovať nemusí, avšak žiadne závery smerom k (ne)vykonateľnosti notárskej zápisnice v závislosti od tejto okolnosti neobsahuje, a podľa dovolacieho súdu ani podklad pre teraz prejednávajúcu vec neposkytuje. Preto závery dovolacieho súdu nijako neodporujú záverom dovolacieho súdu v uvedenej veci.»

Krajský súd ďalej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol: „Oprávnený vo vyjadrení k inému právnemu posúdeniu veci vo vzťahu k inštitútu uznania dlhu (niektoré úvahy dovolacieho súdu boli vyjadrené v zrušenom uznesení) argumentáciou preukazoval po prvé, že uznanie dlhu podľa § 558 OZ nie je tým zákonom požadovaným právnym záväzkom, s ktorého vykonateľnosťou povinná súhlasila, lebo je ním záväzok zaplatiť dlh z titulu zmluvy o pôžičke, a po druhé, že uznanie dlhu nemusí byť súčasťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu, a ak ho notárska zápisnica neobsahuje, je i tak materiálne vykonateľným exekučným titulom, lebo uznanie dlhu nie je právnym záväzkom, na základe ktorého povinná osoba súhlasila s jej vykonateľnosťou, teda uznanie dlhu je z pohľadu vykonateľnosti notárskej zápisnice irelevantné. Vzhľadom na to, že argumentácia oprávneného sa týka záverov (stručných) dovolacieho súdu v tomto smere v uznesení zrušenom ústavným súdom, odvolací súd len stručne uvádza:

V rámci skúmania náležitostí predloženej notárskej zápisnice pre uznanie jej vykonateľnosti odvolací súd zisťoval (ako bolo už vyššie uvedené), či notárska zápisnica obsahuje právny záväzok. Popri vyššie vyjadrených záveroch podotýka, že by nebolo vylúčené pripustiť vykonateľnosť predloženej notárskej zápisnice v prípade, žeby síce neobsahoval záväzok zo zmluvy, ale obsahovala by úkon uznania dlhu zo strany povinných podľa § 558 OZ, pretože ako bolo už vyššie uvedené, záväzky vznikajú z právnych úkonov, a to aj z iných ako dvojstranných, hoci uznaním dlhu nový záväzok nevzniká, ale potvrdzuje sa ním existencia záväzku. Preto ak by pri skúmaní obsahu notárskej zápisnice odvolací súd zistil, že jej obsahom je uznanie dlhu podľa § 558 OZ vzniknutého z konkrétneho právneho titulu, t. j. že jej obsahom je prejav vôle smerujúci k uznaniu dlhu, prichádzalo by do úvahy konštatovanie, že notárska zápisnica právny záväzok obsahuje - obsahuje prejav vôle smerujúci k jeho uznaniu, a potom by pri zistení všetkých ostatných zákonných náležitostí prichádzalo do úvahy konštatovať, že ide o vykonateľnú notársku zápisnicu. Preto v tomto smere a v týchto súvislostiach mala táto otázka pre odvolací súd relevanciu. V prípade predloženej notárskej zápisnice však obsahom notárskej zápisnice úkon uznania dlhu nebol, oprávnený to sám vo vyjadreniach potvrdil.

Absencia uznania dlhu v notárskej zápisnici (ak nie je obsahom notárskej zápisnice dvojstranný právny úkon – zmluva) zapríčiňuje absenciu záväzku presne v tom istom zmysle, a z tých istých dôvodov ako v prípade absencie záväzku z dvojstranného právneho úkonu.“

Vychádzajúc z uvedeného, krajský súd uzavrel, že *«predložená notárska zápisnica nie je spôsobilým exekučným titulom, pretože neobsahuje zákonom (§ 41 ods. 2 písm. c) EP) predpísané náležitosti potrebné pre jej kvalifikáciu ako vykonateľnej. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd konštatuje nevykonateľnosť notárskej zápisnice ako celku. Tie isté dôvody, pre ktoré nie je predložená notárska zápisnica vykonateľná, dopadajú okrem nároku na istinu aj nároku na príslušenstvo pohľadávky zo zmluvy o pôžičke, zmluvnú pokutu. V súvislosti s požiadavkou zákona – „obsahovať právny záväzok“ – je nevykonateľnosť notárskej zápisnice podľa názoru odvolacieho súdu zrejmá i pre zmluvnú pokutu... Vzhľadom na to, že exekúcia je pre nevykonateľnosť predloženej notárskej zápisnice z vyššie uvedených dôvodov neprípustná a odôvodňuje zastavenie exekúcie, je napadnuté rozhodnutie sudu prvej inštancie o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení, vecne správne. Z uvedených dôvodov odvolací súd toto uznesenie podľa § 687 ods. 1 CSP potvrdil».*

Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku je exekučným titulom vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok. Podľa § 41 ods. 2 druhej vety Exekučného poriadku podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila.

Ústavný súd už konštatoval, že základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy dopadá aj na prípady, v ktorých sa sťažovateľ domáha jeho ochrany v spojení s exekučným titulom, ktorým je notárska zápisnica v zmysle § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, a to aj napriek tomu, že podstata jeho námietok nesmeruje proti odmietnutiu súdnej ochrany jeho právam vyplývajúcim z predpisov hmotného práva, ale proti odmietnutiu tejto ochrany jeho právam založeným notárskou zápisnicou, t. j. proti nemožnosti sťažovateľa dosiahnuť vykonanie už existujúceho konkrétneho exekučného titulu, a nie nemožnosti dosiahnuť získanie exekučného titulu (I. ÚS 5/2000).

Ústavný súd ďalej konštatoval už aj to, že hoci notárska zápisnica podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku je procesnoprávnym inštitútom, tento inštitút nadväzuje na hmotnoprávny základ upravujúci uznanie dlhu (záväzku). Rozdiel medzi uznaním dlhu (záväzku) podľa hmotného práva a medzi notárskou zápisnicou obsahujúcou právny záväzok podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku je v dvoch náležitostiach. Predovšetkým nemôže ísť o jednoduchý písomný právny úkon, ale o písomný právny úkon v kvalifikovanej forme, teda vo forme notárskej zápisnice. Okrem toho musí notárska zápisnica obsahovať výslovný súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou právneho záväzku.

Práve tento súhlas povinného s vykonateľnosťou notárskej zápisnice je jej najdôležitejšou náležitosťou ako exekučného titulu. Totiž až tento prejav vôle povinného robí z notárskej zápisnice verejnú listinu, ktorá je spôsobilá na nútený výkon povinnosti uvedenej v jej obsahu. Ak podstatou tohto prejavu je vyjadrenie povinného, že súhlasí s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, jej vykonateľnosť je jeho základným účelom a cieľom. Uvedeným prejavom vôle povinného sa teda završuje vznik exekučného titulu, ktorým je inak zásadne len rozhodnutie príslušného štátneho orgánu. Inými slovami, výlučne v dôsledku tohto právneho úkonu povinného, ktorý je vzhľadom na svoj cieľ a účel procesnej povahy, sa z notárskej zápisnice

stáva exekučný titul, ktorému zákon priznáva rovnaké právne účinky, aké priznáva vykonateľnému rozhodnutiu súdu (I. ÚS 5/2000).

Vykonateľnosť notárskej zápisnice nastáva zásadne uplynutím času na dobrovoľné splnenie povinnosti na plnenie obsiahnuté v tejto zápisnici. Jej vykonateľnosť sa skúma rovnako ako pri vykonateľných rozhodnutiach podľa príslušných predpisov procesného práva, t. j. skúma sa formálna a materiálna stránka vykonateľnosti. V danom prípade formálna stránka spočíva v dodržaní formy notárskej zápisnice tak, ako je upravená v § 47 Notárskeho poriadku, a materiálna stránka spočíva v dodržaní tých obsahových náležitostí, ktoré predpisuje § 41 ods. 2 Exekučného poriadku. Je samozrejmé, že obdobne ako v prípade vykonateľnosti súdnych rozhodnutí, tak aj v prípade obsahových náležitostí exekučnej notárskej zápisnice platí, ak má byť vykonateľná, že tieto musia byť určené presným a nepochybným spôsobom, teda v tomto zmysle exekučná notárska zápisnica musí obsahovať presnú individualizáciu oprávneného a povinného, presné vymedzenie práv a povinností na plnenie, presný rozsah a obsah plnenia atď. Z uvedeného vyplýva, že pri posudzovaní vykonateľnosti exekučnej notárskej zápisnice a pri posudzovaní vykonateľnosti rozhodnutia súdu podľa príslušných predpisov procesného práva sa uplatňujú obdobné kritéria a že preto záver o ich splnení alebo nesplnení sa v prípade exekučnej notárskej zápisnice nemôže podstatne odlišovať od záveru, ktorý by prichádzal do úvahy, ak by išlo o vykonateľné rozhodnutie súdu v rovnakej veci. Je síce možné uznať, že posudzovanie vykonateľnosti exekučnej notárskej zápisnice môže byť v porovnaní s posudzovaním vykonateľnosti rozhodnutia súdu prísnejšie vzhľadom na to, že notárskej zápisnici ako exekučnému titulu nepredchádza súdne preskúmanie platnosti právnych úkonov účastníkov právneho vzťahu z hľadiska hmotného práva tak, ako je tomu v prípade vykonateľného rozhodnutia súdu, no táto skutočnosť nemôže znamenať zásadnú zmenu v prístupe súdu v exekučnom konaní k exekučnej notárskej zápisnici oproti jeho prístupu k vykonateľnému súdnemu rozhodnutiu, pokiaľ ide o hodnotenie účinkov, ktoré majú ako platné exekučné tituly na právne vzťahy oprávnenej a povinnej osoby (I. ÚS 5/2000).

Pokiaľ sa zákonodarca rozhodol zaviesť do právneho poriadku notársku zápisnicu ako exekučný titul, nepochybne tým prejavil svoj záujem o posilnenie riešenia sporov medzi účastníkmi právnych vzťahov mimosúdnym spôsobom. Ponechal teda rozhodnutie o tom, či spor o práve alebo povinnosti v takýchto právnych vzťahoch si účastníci budú riešiť pomocou autoritatívneho zásahu súdu, alebo bez neho, na ich vôľu.

Pokiaľ ide o notársku zápisnicu ako exekučný titul, tak ako to už bolo uvedené, zákonodarca hlavný dôraz položil na výslovný „súhlas povinnej osoby s exekúciou“. Ponechal teda rozhodnutie o vzniku tohto exekučného titulu v prvom rade na vôľu povinnej osoby, ktorá samozrejme nesmie byť postihnutá žiadnymi právne relevantnými vadami, najmä nesmie byť dôsledkom prinútenia. Týmto rozhodnutím povinná osoba zároveň prejavila vôľu vyhnúť sa súdnemu sporu, pokiaľ ide o rozhodnutie o svojom záväzku voči oprávnenej osobe. Zákon jej to dovolil práve tým, že za istých podmienok povýšil notársku zápisnicu na exekučný titul. Zákon nerozlišuje medzi exekučnými titulmi z hľadiska toho, či mu predchádzalo, alebo nepredchádzalo preskúmanie veci súdom z hľadiska hmotného práva. V tomto zmysle notárska zápisnica ako vykonateľný exekučný titul požíva rovnakú súdnu ochranu, aká sa poskytuje vykonateľnému rozhodnutiu súdu. V tejto súvislosti však treba dodať, že by nebolo možné pripustiť exekúciu na základe exekučnej notárskej zápisnice, a to práve s ohľadom na jej mimosúdny spôsob vzniku, vtedy, ak by sa ňou mohli porušiť také princípy zákonnej alebo ústavnej hodnoty, na ktorých je potrebné bezpodmienečne trvať. Len v tomto prípade na základe notárskej zápisnice ako exekučného titulu napriek splneniu predpísaných náležitostí

vykonateľnosti by nebolo možné priznať oprávnenej osobe právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy (I. ÚS 5/2000).

Krajský súd svoje rozhodnutie vo veci sťažovateľa založil na zistení, že notárska zápisnica neobsahuje právny záväzok a pretože neobsahuje ani jeho uznanie, nesplňa formálne náležitosti stanovené zákonom v § 41 ods. 2 Exekučného poriadku a nie je vykonateľným exekučným titulom. Zaoberal sa pritom iba obsahom samotnej notárskej zápisnice, resp. obsahu k nej pripojenej zmluvy o pôžičke nepripísal rovnaký význam ako obsahu samotnej notárskej zápisnice.

Ako už ústavný súd vyslovil, exekučné súdy majú pristupovať k notárskej zápisnici z hľadiska prieskumu vykonateľnosti obdobne ako k vykonateľnému súdnemu rozhodnutiu, hoci s určitou zvýšenou mierou prísnosti, no vždy reštriktívne. Pritom je namieste zohľadniť – ako na to poukázala i notárska komora – i to, že notárska zápisnica ako exekučný titul je prejavom autonómie vôle subjektov súkromného práva (kontraktačnej slobody) a nástrojom umožnenia ďalšej realizácie práv a povinností, ktorá má prispievať k právnej istote, a aplikácia práva súdom zasahujúca do tejto slobody súkromnoprávných vzťahov by mala byť reštriktívna.

Ako je z textu notárskej zápisnice vo veci sťažovateľa zrejmé, táto obsahuje vyhlásenie povinných osôb, podľa ktorého v prípade nesplnenia záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o pôžičke za podmienok v nej uvedených výslovne súhlasia s tým, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným exekučným titulom. Notárska zápisnica bola riadne povinnými osobami podpísaná a niet dôvodu pochybovať o tom, že vyjadruje ich skutočnú vôľu. Vychádzajúc z uvedeného, považuje ústavný súd z obsahu notárskej zápisnice a k nej pripojenej zmluvy o pôžičke za úplne zrejmé, že povinní súhlasili podpísaním notárskej zápisnice s vykonaním exekúcie na vymoženie presne špecifikovaného záväzku, ktorý vznikol zo zmluvy o pôžičke, a to tak ako bol v nej uvedený.

Ústavný súd už aj v minulosti skonštatoval, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona (nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 71/2013-36 z 23. mája 2013). Neprimeraný formalizmus pri posudzovaní procesných úkonov účastníkov konania a prílišný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov, ktoré nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu, a preto, hoci gramatický výklad je legitímnym spôsobom aplikácie práva, je pri jeho použití nevyhnutné dbať práve na to, aby sa nestratil účel právnych inštitútov nielen priamo upravených, ale aj dotknutých spornou normou.

Vzhľadom na tento princíp v spojení s potrebou rešpektovania autonómie a skutočnej vôle strán aj v tomto prípade je nevyhnutné nepristupovať k obsahu notárskej zápisnice formalisticky a bez zohľadnenia skutočnosti, že zmluva o pôžičke a v nej obsiahnutý záväzok sa tak stali súčasťou notárskej zápisnice. Opačný prístup, ktorý zaujal krajský súd v napadnutom rozhodnutí, popiera nielen tieto princípy, ale aj zmysel a účel inštitútu notárskej zápisnice ako exekučného titulu, a tým porušuje i základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces sťažovateľa.

Uvedené zistenia zakladajúce arbitrárnosť a zjavnú neodôvodnenosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu preto viedli ústavný súd k záveru, že ním bolo porušené nielen základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale v príčinnej súvislosti s nimi aj základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu (bod 1 výroku nálezu).

Ústavný súd však zároveň považuje za potrebné pripomenúť i to, že ani voľnosť ponechaná účastníkom právnych vzťahov nie je neobmedzená. Jedným z jej korektívov je aj § 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Pokiaľ preto okresný súd vo veci sťažovateľa v uznesení č. k. 2 Er 783/2008-106 z 12. júna 2013 osobitne posudzoval z týchto hľadísk ako súčasť právneho záväzku aj zmluvnú pokutu a jej výšku hodnotil ako „v rozpore s dobrými mravmi“, tento jeho prístup neodporuje ani právnej úprave a postaveniu notárskej zápisnice v právnom poriadku.

Vzhľadom na to, že ústavný súd posúdil napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako porušujúce označené práva sťažovateľa, bolo namieste toto rozhodnutie podľa čl. 127 ods. 2 ústavy (a jemu zodpovedajúcemu § 56 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde) zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie tak, ako to je uvedené v druhom bode výroku tohto nálezu. V ďalšom konaní bude krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde) povinný opätovne rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa, majúci pritom na zreteli účel zákonnej úpravy, a svoje rozhodnutie i primerane odôvodniť.

III.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v celkovej sume 390,50 € z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie sťažnosti) vykonané v roku 2018 v sume po 153,50 € a režijné paušály v sume po 9,21 € spolu s 20 % daňou z pridanej hodnoty, ktorú zaviazal uhradiť krajský súd (bod 3 výroku nálezu). Odmenu za tretí úkon (podanie z 22. novembra 2018) ústavný súd nepriznal, pretože sťažovateľ v ňom neuviedol žiadne nové skutočnosti.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.